

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15, 00-150 Warszawa
tel./fax: 022 635 93 95; 022 887 81 40
federacja@federa.org.pl; www.federa.org.pl

Warszawa, 8 stycznia 2018 r.

STANOWISKO FEDERACJI NA RZECZ KOBIEI I PLANOWANIA RODZINY
ws. obywatelskiego projektu ustawy o prawach kobiet i świadomym
macierzyństwie Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Ratujmy Kobiety 2017”

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny przedstawia stanowisko do obywatelskiego projektu ustawy o prawach kobiet i świadomym macierzyństwie Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „Ratujmy Kobiety 2017” (druk nr 2060). Zdaniem Federacji projekt ten spełnia europejskie standardy ochrony zdrowia i praw reprodukcyjnych oraz jest zgodny z międzynarodowymi aktami prawnymi gwarantującymi poszanowanie praw człowieka.

Projekt ustawy o prawach kobiet i świadomym macierzyństwie jako projekt obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej jest wyrazem woli części społeczeństwa dążącej do naprawienia obecnej sytuacji, w której w sposób rażący łamie się prawa kobiet oraz nie respektuje ich godności, autonomii i prawa do decydowania o swoim zdrowiu i życiu osobistym.

Sondaż IPSOS przeprowadzony dla OKO.press w marcu 2017 roku pokazuje poparcie prawie połowy polskiego społeczeństwa dla projektu „Ratujmy Kobiety 2017”. Za liberalizacją prawa antyaborcyjnego jest aż 42% społeczeństwa, podczas gdy za jego zaostrzeniem (całkowitym zakazem aborcji) tylko 8%.

Jak pokazuje wieloletnie doświadczenie Federacji, [raport z monitoringu procedur dostępu do legalnej aborcji w polskich szpitalach](#), doniesienia medialne czy raport Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 15 czerwca 2016 r. (CommDH(2016)23) – ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz.U. 1993 nr 17 poz. 78 ze zm.) - jedna z najbardziej restrykcyjnych w Europie – jest **nagminnie łamana**, a w Polsce istnieją całe regiony, gdzie nie ma w ogóle dostępu do legalnej aborcji ([więcej na temat skutków ustawy](#)). Penalizacja aborcji w polskim kodeksie karnym, ograniczanie dostępu do aborcji poprzez stosowanie arbitralnych procedur, nadużywanie klauzuli sumienia oraz brak skutecznej procedury odwoławczej prowadzą do potęgowania zjawisk takich jak podziemie czy migracje aborcyjne. Kobiety w celu przerwania ciąży, nie mogąc uzyskać należytej pomocy w publicznym systemie opieki zdrowotnej, sięgają po metody domowe lub środki poronne pochodzące z czarnego rynku. Takie metody terminacji ciąży stanowią **realne i poważne zagrożenie dla zdrowia i życia kobiet**. Obecna sytuacja **utrwała stygmatyzację kobiet** decydujących się na lub rozważających przerwanie ciąży, wpływając ujemnie na ich dobrostan, zdrowie psychiczne i status społeczny. Jeszcze poważniejsze konsekwencje ponoszą kobiety wykluczone ekonomicznie i mieszkające na obszarach z dala od wielkich miast. Przerwanie ciąży, która w świetle obowiązującego prawa kwalifikuje się do aborcji, odbywa się często w zagranicznych klinikach, co jest kolejnym dowodem na **fikcyjny charakter ustawy z 1993 r.**

Jak pokazują wyniki badań CBOS „Aborcyjne doświadczenia Polek” opublikowane w maju 2013 r. w ciągu swojego życia ciążę przerwała, z dużym prawdopodobieństwem, nie

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15, 00-150 Warszawa
tel./fax: 022 635 93 95; 022 887 81 40
federacja@federa.org.pl; www.federa.org.pl

mniej niż co czwarta, ale też nie więcej niż co trzecia dorosła Polka. W skali całego społeczeństwa daje to **4,1 - 5,8 mln kobiet**. W oparciu o badania porównawcze z Hiszpanią i okresem przed zaostrzeniem ustawy w Polsce szacuje się, że **poza publicznym systemem przerywa się rocznie od 80 000 do 150 000 ciąż**. Jednocześnie oficjalne statystyki rządowe wskazują na to, że w Polsce w 2016 r. przeprowadzono 1098 legalnych aborcji. Zestawienie tych danych liczbowych prowadzi do wniosku, że obowiązujące prawo jest fikcją również dla społeczeństwa. Mimo prawnokarnych zakazów Polki przerywają ciążę, traktując obecną ustawę jako barierę stojącą w sprzeczności z ich potrzebami i życiowymi realiami. Organy administracji rządowej i samorządowej **nie realizują swoich ustawowych obowiązków** zapewnienia swobodnego dostępu do metod i środków służących świadomemu rodzicielstwu, wręcz dążą do jej ograniczenia. Antykoncepcja awaryjna znów wymaga recepty, a farmaceuci odmawiają wydania tabletek antykoncepcyjnych poprzez bezprawne nadużycia klauzuli sumienia.

Projekt ustawy o prawach kobiet i świadomym macierzyństwie, opracowany na gruncie powyższej diagnozy, podmiotowo traktuje kobiety oraz ich potrzeby i dostarcza skutecznych narzędzi egzekwowania ich praw. Jego celem jest **zapewnienie realnego dostępu do bezpiecznej aborcji, antykoncepcji, w tym awaryjnej, a także uregulowanie praktyki stosowania klauzuli sumienia** tak, by zagwarantowany był dostęp kobiet do świadczeń zdrowia reprodukcyjnego. Autorki projektu pamiętają, że nie można oddzielać ciąży od kobiety ani zrównywać jej statusu prawnego ze statusem prawnym zapłodnionych jajeczek. Stałoby to w sprzeczności z polskim porządkiem prawnym, który za pośrednictwem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje poszanowanie niezbywalnej i przyrodzonej godności człowieka (art. 30), prawo do decydowania o swoim życiu osobistym (art. 47), wolność sumienia i religii (art. 53), a ochronę stanu ciąży reguluje z perspektywy kobiety jako podmiotu praw (art. 68 ust. 3, art. 18).

W Polsce **brak jest rzetelnej edukacji seksualnej**, mimo że według *Sexuality Information and Education Council of the United States* jest ona jednym z najskuteczniejszych sposobów opóźniania inicjacji seksualnej wśród młodzieży i zmniejsza liczbę nastoletnich ciąż. Dane Państwowego Zakładu Higieny potwierdzają **wzrost liczby zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową**. Polska jest krajem w Unii Europejskiej o najwyższym odsetku osób nieświadomych swojego zakażenia HIV (według szacunków - 50%). Brak edukacji ma negatywny wpływ na rozwój psychoseksualny młodzieży i może prowadzić do jego zaburzeń.

Projekt ustawy autorstwa Komitetu „Ratujmy Kobiety 2017” wprowadzając prawdziwą i rzetelną edukację seksualną w szkołach i podmiotach leczniczych, chroni młode pokolenie, kładąc nacisk na ochronę zdrowia, obronę przed przemocą seksualną, zapewnienie należytych warunków prawidłowego rozwoju i rzetelnej wiedzy oraz umiejętności, przydatnych do budowania w dorosłym życiu dojrzałych i odpowiedzialnych relacji.

Wobec rządu polskiego od wielu lat systematycznie formułowane są ze strony organów traktatowych ONZ - Rada Praw Człowieka, Komitet Praw Człowieka, Komitet Praw Ekonomicznych, Socjalnych i Kulturalnych, Komitet Przeciwko Torturom - **rekomendacje dotyczące zapewnienia realnego dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, antykoncepcji i edukacji seksualnej poprzez liberalizację prawa**. Projekt ustawy wychodzi tym rekomendacjom naprzeciw.

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15, 00-150 Warszawa
tel./fax: 022 635 93 95; 022 887 81 40
federacja@federa.org.pl; www.federa.org.pl

Polskę jako sygnatariuszkę Konwencji CEDAW obowiązuje Rekomendacja ogólna nr 35 Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet z 2017 r., która brzmi: „Naruszenia praw reprodukcyjnych i seksualnych kobiet i ich prawa do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, takie jak (...) **kryminalizacja aborcji, wymuszona kontynuacja ciąży**, oraz naruszenie praw i złe traktowanie kobiet i dziewcząt do informacji, środków i usług z zakresu zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego **są przemocą ze względu na płeć**, która w zależności od okoliczności może być **równoznaczna z torturą** lub okrutnym, nieludzkim i poniżającym traktowaniem”.

Projekt ustawy o prawach kobiet i świadomym macierzyństwie jest propozycją legislacyjną przeciwdziałającą tym naruszeniom i w pełni zasługuje na poparcie.

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny oraz organizacje sygnujące niniejsze stanowisko **apelują do posłów i posłanek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o rzetelną debatę** nad ustawą proponowaną przez obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Ratujmy Kobiety 2017”, której centrum stanowią kobiety, ich zdrowie, ich życie i dobrostan.

Sygnatariusze:

Akcja Demokracja
ASTRA Network
ASTRA Youth
BABA Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet
Berliński Kongres Kobiet
Black Brussels Balloons
Democracy is OK (DOK)
Demokratyczna Unia Kobiet
Dziewuchy Dziewuchom
Dziewuchy Dziewuchom Berlin
Dziewuchy Dziewuchom Francja
Dziewuchy Dziewuchom Łódzkie
Dziewuchy Dziewuchom Toruń
Dziewuchy Dziewuchom Warszawskie
Konferencja Episkopatu Polek
Federacja Polskie Lobby Kobiet
Femini Berlin Polska
Feministyczne Stowarzyszenie Polonijne Elles sans Frontieres ASBL
Fundacja Centrum Praw Kobiet
Fundacja Czas Dialogu
Fundacja Edukacja - Równość - Aktywność - Dialog Era Dialogu
Fundacja Feminoteka
Fundacja Galeria Inspiracji
Fundacja im. Izabeli Jarugi-Nowackiej
Fundacja im. Kazimierza Łyszczynskiego
Fundacja Inicjatywa Kobiet Aktywnych
Fundacja na Rzecz Równości i Emancypacji STER
Fundacja Nowoczesnej Edukacji SPUNK
Fundacja Pozytywnych Zmian
Fundacja Prawnikon

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15, 00-150 Warszawa
tel./fax: 022 635 93 95; 022 887 81 40
federacja@federa.org.pl; www.federa.org.pl

Fundacja Przestrzeń Kobiet
Fundacja Przestrzenie Dialogu
Fundacja Rodzić po ludzku
Fundacja Równość.info
Fundacja Trans-Fuzja
Grupa Edukatorów Seksualnych Ponton
Inicjatywa Feministyczna
Inicjatywa Kobiety Piaseczno (OSK Piaseczno)
Koalicja Karat
Koalicja Mam Prawo
Kobiety w Sieci
KOD Kobiety
Kongres Kobiet Województwa Śląskiego
Koszalińskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Era Kobiet
Lubelska Koalicja na Rzecz Kobiet
Manifest Wolnej Polki
Marsz Godności
Medical Students For Choice Poland
Nieformalna Grupa Czarny Protest
Nieformalna Grupa Inicjatywna z Bydgoszczy
Ogólnopolski Strajk Kobiet
OSK Gryfino
OSK Sanok
OSK Szczecin
OSK Warszawa
Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego
Protest kobiet
Ratujmy Kobiety
Równość i Nowoczesność
Ruch Kobiet
Ściana Furii
Stowarzyszenie Dolnośląski Kongres Kobiet
Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego - Krytyka Polityczna
Stowarzyszenie Inicjatywa Polska
Stowarzyszenie Kobiety Słupsk
Stowarzyszenie Kongres Kobiet
Stowarzyszenie Koniński Kongres Kobiet
Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza
Stowarzyszenie Poprawy Spraw Alimentacyjnych – Dla Naszych Dzieci
Stowarzyszenie Pro Femina
Stowarzyszenie Stop Stereotypom, Kielce
Stowarzyszenie Szlakiem Kobiet, Katowice
Stowarzyszenie Tuż Obok
Stowarzyszenie Wszechnicy Oświeceniowo-Racjonalistycznej
Te Tematy
Tomaszowski Kongres Kobiet
Trójmiejska Akcja Kobieta
Wielkopolski Kongres Kobiet